

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

*Domnului Ion-Marcel VELA, Ministrul Afacerilor Interne
Ministerul Afacerilor Interne*

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 9075 / 19. MAI 2020

RECOMANDARE

Nr. ¹¹² din 19. MAI 2020 2020

**referitoare la respectarea prevederilor art. 31 din Constituția
României, privind dreptul la informație**

Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, s-a sesizat din oficiu, în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca urmare a publicării în presă a unui document, înregistrat cu nr. 10622 din 21 martie 2020 (în anexă), prin care domnului Secretar de stat în cadrul Ministerul Afacerilor Interne, a solicitat prefectilor să **nu mai comunice nici un fel de informații referitoare la, cităm: "numărul de teste Covid - 19 efectuate; numărul de persoane depistate pozitiv în urma testelor efectuate; starea de sănătate a pacienților depistați pozitiv cu Covid -19"**. De asemenea, în data de 21 martie 2020, un grup de jurnaliști brașoveni au semnalat printr-o scrisoare publică lipsa transparenței și promptitudinii în comunicarea informațiilor către public și presă, legate de evoluția pandemiei de Covid-19.

Conform celor publicate de presă, în acest context, informațiile oficiale despre răspândirea pandemiei de Coronavirus în România deveneau din ce în ce mai puține, fiind interzise a fi date publicității la nivel local. Mai grav era faptul că cetățenii nu aveau acces la informații legate de evoluția numărului de persoane infectate la nivel local, județean, fapt ce afecta încrederea cetățenilor în acțiunile autorităților publice, încredere care era și este vitală pentru depășirea momentelor de criză. Mai mult, doar informarea constantă și actualizată este singura metodă reală prin care populația poate fi conectată la evoluția pandemiei pe teritoriul României, precum și la eforturile autorităților de a o restrânge.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu, instituția Avocatul Poporului s-a adresat domnului, Secretar de stat în cadrul Ministerul Afacerilor Interne, iar prin adresa nr. 11796 din 15 aprilie 2020,

înregistrată la Biroul Teritorial Braşov cu nr. 488 din 5 mai 2020, Cabinet Secretar de Stat pentru Relația cu Instituțiile Prefectului ne comunică următoarele:

- la acest moment nu există nicio interdicție pentru autoritățile publice locale de a comunica date și informații de interes public.

- circulara la care se face referire (nr. 10622 din 21 martie 2020, n.n) a fost transmisă către toate instituțiile prefectului după ce au fost semnalate mai multe cazuri de persoane stigmatizate sau chiar agresate, din cauza faptului că domiciliau în localități sau zone în care fuseseră confirmate mai multe cazuri de infectare cu virusul SARS CoV-2 și după ce aceste informații au fost făcute publice. Prin urmare, la nivel local s-a solicitat să nu fie furnizate acele informații sau date despre persoane particulare care ar putea afecta dreptul la viață privată.

- Se face precizarea că: afirmația potrivit căreia nu este comunicat numărul de persoane infectate cu noul tip de coronavirus la nivelul fiecărui județ este falsă, având în vedere faptul că Grupul de Comunicare Strategică transmite aceste informații, zilnic, la ora 13, la nivel național, iar informațiile sunt multiplicare apoi de instituțiile prefectului în fiecare județ.

Față de cele expuse, constatăm următoarele:

Corespunde întru totul adevărului faptul că la acest moment nu există nicio interdicție pentru autoritățile publice locale de a comunica date și informații de interes public, **însă la fel de adevărat este și faptul că pentru o scurtă perioadă de timp ne-am confruntat cu o lipsă a informațiilor, la nivel local, privind datele statistice legate de numărul de persoane depistate pozitiv în urma testelor efectuate pentru SARS CoV-2, ca urmare a dispozițiilor transmise instituțiilor prefectului prin adresa nr. 10622 din 21 martie 2020.**

Considerăm însă că orice limitare a fluxului de informare al populației, precum și accesul deschis la datele oficiale complete enumerate, respectiv ***"numărul de teste Covid - 19 efectuate; numărul de persoane depistate pozitiv în urma testelor efectuate; starea de sănătate a pacienților depistați pozitiv cu Covid -19"***, chiar și pentru o perioadă de timp, a reprezentat o încălcare a dreptului la informație, prevăzut de art. 31 din Constituția României.

Mai mult, **nu s-a cerut publicarea unor date cu caracter personal (date de identificare) care să ducă la identificarea unei anumite persoane, și, în consecință, aceasta să fie "stigmatizată"**, ci s-au solicitat date statistice care să prezinte situația cazurilor de bolnavi confirmați pozitiv SARS CoV-2 pe județe, la nivel local.

Or, în situații de urgență, comunicarea operativă este necesară și esențială interesului public. În lipsa unor informații oficiale se dă liber la transmiterea pe diverse site-uri și pe rețelele de socializare a tuturor zvonurilor legate de eventuale infectări cu coronavirus.

Prin adresa nr. 10622 din 21 martie 2020, Ministerul Afacerilor Interne a limitat pentru o scurtă perioadă de timp, la nivel județean, comunicarea publică de informații doar la ***măsurile luate pentru împiedicarea răspândirii și combaterii virusului, identificarea și amenajarea locurilor de carantină fără precizarea locației, primirea de materiale și echipamente de protecție, măsuri de ordine publică.***

În situații de urgență, informațiile corecte sunt prioritare, iar cetățenii au nevoie de informații oficiale din județele lor, în care locuiesc și trăiesc. O informare corectă a populației, fără tentativa de a ascunde aspecte ale crizei, combate fenomenul știrilor neconfirmate și al dezinformărilor.

Constituția României prevede în art. 31 obligația autorităților publice de a asigura informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Or, prin acea restricționare a comunicării la nivel local a informațiilor privind răspândirea cazurilor pe județe, conform adresei nr. 10622 din 21 martie 2020, lipsa datelor statistice legate de evoluția pandemiei de SARS CoV-2 la nivelul local, în imediata apropiere, a adus atingere dreptului la informarea corectă a cetățenilor.

Art. 2 din Decretul semnat de Președintele României, domnul Klaus Iohannis, privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, prevede că pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice, pe durata stării de urgență este restrâns exercițiul următoarelor drepturi, proporțional cu gradul de realizare al criteriilor prevăzute de art. 4 alin. (4): libera circulație; dreptul la viață intimă, familială și privată; inviolabilitatea domiciliului; dreptul la învățătură; libertatea întrunirilor; dreptul de proprietate privată; dreptul la grevă; libertatea economică. Or, dreptul la informarea corectă a cetățenilor nu a fost supus restricționării și nici nu poate fi îngrădit.

Art. 54 alin. (2) din Decretul privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României prevede: *"În situația propagării unor informații false în mass-media și în mediul on-line cu privire la evoluția COVID-19 și la măsurile de protecție și prevenire, instituțiile și autoritățile publice întreprind măsurile necesare pentru a informa în mod corect și obiectiv populația în acest context"*.

Asigurând dreptul la informație, Constituția stabilește obligații corelative în sarcina autorităților publice: de a informa corect cetățenii asupra problemelor de ordin public dar și de ordin personal. Dreptul la informație, ca toate drepturile și libertățile de exprimare și de răspândire a opiniilor, credințelor, ideilor, comportă anumite coordonate juridice, anumite limite. Este și motivul pentru care prin alin. (3) al art. 31 se stabilește că prin exercitarea acestui drept nu se poate și nu trebuie să se prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională.

Astfel, o pretinsă prevenire a stigmatizării persoanelor din anumite localități sau județe, respectiv o luptă împotriva dezinformării nu constituie măsuri justificate, necesare și proporționale pentru limitarea accesului cetățenilor la informații vitale în timpul stării de urgență.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Ministrul Afacerilor Interne, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va dispune măsurile legale care se impun pe viitor pentru respectarea dreptului la informarea corectă a cetățenilor privind datele statistice despre situația din județele și orașele în care locuiesc, date legate de numărul de teste SARS CoV-2 efectuate, numărul de persoane depistate pozitiv în urma testelor efectuate, starea de sănătate a pacienților depistați pozitiv SARS CoV-2.

2. Ministrul Afacerilor Interne va dispune măsurile legale care se impun pe viitor pentru asigurarea accesului neîngrădit la informații de maxim interes legate de evoluția pandemiei de SARS CoV-2 la nivel local, fără a aduce atingere dreptului de acces al cetățenilor la informații vitale și care îi afectează în mod direct.

3. Ministrul Afacerilor Interne va informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, cu privire la însușirea recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

Avocatul Poporului,

Ministerul Afacerilor Interne
Piața Revoluției, nr.1 A
Sector 1
Municipiul București

București, 15 mai 2020